

Ukens tema:

Freakbølger

Livsfarlige bølger

Freakbølger er store og plutselige bølger som oppstår langt ute på havet. Kan være farlig for store tankskip.

Tips
post@after

NY VITEN-SERIE

Heftig møte
med freakbølge!

Oljetankeren Prestige ble delt i to av en kjempebølge i Atlanterhavet utenfor Spania i november 2002.

FOTO: RICHARD BEHN, NOAA

Bølgebeistene

Livsfarlige freakbølger oppstår brått og uventet på åpent hav.

Det kan få dramatiske konsekvenser. Tekst: Kjetil Johansen / Åshild Skadberg

Hva er en freakbølge? Freakbølger er mye større enn de andre bølgene de opptrer sammen med. Tenk deg Nordsjøen under en fryktelig storm. Nesten hver eneste bølge vil være ekstrem. Da vil en freakbølge under slike omstendigheter være grusomt ekstrem.

Hvor høy kan en freakbølge være?

Hvis det er storm og de fleste bølgene er 10 meter høye, kan en freakbølge være på opptil 35 meter.

Hvor lenge eksisterer den?

Veldig kort. Den oppstår plutselig, og etter noen få «bølgeperioder» er den borte igjen. På havet varer en bølgeperiode bare i 5–15 sekunder.

Hvorfor blir noen bølger så mye større enn de andre?

Forskerne tror én bølge stjeler energi fra de andre bølgene omkring den. Slik vokser den til en kjempebølge. Det kan også være bunnforhold og havstrømmer som skaper den sterke energien som trengs til en så dige bølge.

Kan freakbølger varsles på forhånd?

Ikke i dag, men forskerne jobber med saken.

Finnes det andre typer farlige kjempebølger?

Ja. Tidevannsbølger, som skyldes påvirkning fra månen og andre himmellegemer, kan bli både høye og lange. Og tsunamier, også kalt flodbølger, er enorme bølger som dannes på grunn av naturkatastrofer som jordskjelv, vulkanutbrudd og fjellskred.

KILDER: ASTOR FURSETH, KARSTEN TRULSEN

U

Den
bøl
skje
i So
74
Flo
en)
var
40

UKENS

Bølger
bølged
være o
freakb

Bølger
mellom
Kan va
de lang

LES M

Boka «
av Asto

Innimel
kan det
større. I

Her tref
30–35 m
i Bering